

DAVEK NA ZEMLJIŠČE SPLOŠNO LJUDSKE IMOVINE

VPRASANJE: Kdo plača davek za zemljišče, ki je vključeno v sklad splošno ljudskega premoženja?

ODGOVOR: Kmetijski zemljiški sklad splošno ljudskega premoženja upravlja občinski ljudski odbor, ki je dolžan voditi evidenco nad zemljišči tega sklada. Zemljišče iz tega sklada vpiše v zemljiške knjige kot splošno ljudsko premoženje. Iz tega sklada dodeljuje zemljišče v trajno izkoriščanje kmetijskim organizacijam, kakršne so kmetijske zadruge, kmetijska posestva in druge gospodarske organizacije, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo. Praviloma mora biti vse zemljišče tega sklada prepuščeno kmetijskim organizacijam, da ga izkoriščajo.

Zakon razen tega določa, da ostanejo ledine, pašniki in druga zemljišča splošno ljudskega premoženja, ki se ne obdelujejo, na razpolago vasi in drugim podobnim skupnostim zaradi izkoriščanja. Prav tako je mogoče vasi in drugim podobnim skupnostim dodeliti v izkoriščanje tudi zemljišča iz kmetijskega zemljiškega sklada splošno ljudskega premoženja.

Zemljišče, ki je bilo na temelju pravomočnega odloka izločeno in vneseno v kmetijski zemljiški sklad, se prepusti v brezplačno uživanje prejšnjemu lastniku, dokler se ne izroči v izkoriščanje kmetijski organizaciji. Ljudski odbor lahko razen tega sklene v sporazumu z republiško komisijo za kmetijski zemljiški sklad, da se zemljišče, ki spada v ta sklad, prepusti v brezplačno uživanje prejšnjemu lastniku in da se ne dodeli kmetijski organizaciji, če gre za gospodarstvo z velikim številom družinskih članov in za zemljišče, ki ne daje za to gospodarstvo dovolj velikega pridelka. V tem primeru je prejšnji lastnik dolžan, da obdeluje zemljišče, ki mu je bilo prepuščeno v uživanje, v skladu z njegovim namenom in s skrbjo, kakršna je lastna dobremu gospodarju.

Lahko pa se zgodi, da ostane v kmetijskem zemljiškem skladu zemljišče, ki ni bilo izročeno v izkoriščanje kmetijskim organizacijam, niti ni bilo prepuščeno v uživanje prejšnjemu lastniku, niti ga ne uporabljamo v druge splošno koristne namene, ni pa tudi ne možnosti, da bi organizirali kmetijsko organizacijo. V tem primeru je dolžan ljudski odbor skrbeti za obdelovanje tega zemljišča.

SODELOVANJE PRI IZVAJANJU ANALITIČNEGA OCENJEVANJA DELOVNIH MEST

VPRASANJE: Kakšen pomen pripisujemo sodelovanju delavcev in uslužbencev pri izvajanju analitičnega ocenjevanja delovnih mest zaradi pridobitve čim boljših rezultatov?

ODGOVOR: Enojni sistem analitičnega ocenjevanja delovnih mest na področju industrije (objavljen v dodatku »Uradnega lista FLR«, št. 51/1957) navaja, da je za dobro izdelavo opisa delovnega mesta potrebno: »opraviti snemanje z opazovanjem in zapisovanjem zapazanj; snemanje naj se dopolni z izpraševanjem delavca ali njegovega neposrednega vodje; delavcu in njegovemu neposrednemu vodji je treba dati na vpogled opis delovnega mesta, da s podpisom potrdi, da soglašajo.« To pomeni, da opis delovnega mesta kot najni se-

V skladu s temi postavkami o kmetijskem zemljiškem skladu splošno ljudskega premoženja bomo našli odgovor na zastavljeno vprašanje v ustreznih določbah uredbe o zemljarini in uredbe o dohodnini. Z določbo 1. člena uredbe o zemljarini je namreč določeno, da plačajo zemljarino gospodarske, zadrugne in družbene organizacije kakor tudi državni organi in ustanove za zemljišče, ki ga uporabljajo v gospodarske ali druge namene. Za tisto zemljišče splošno ljudskega premoženja, ki je bilo iz kmetijskega zemljiškega sklada prepuščeno v uporabljane kmetijskim organizacijam, plačajo torej zemljarino te organizacije. Za zemljišče pa, ki ni bilo dodeljeno kmetijskim organizacijam, niti ni bilo prepuščeno v uživanje prejšnjim lastnikom, temveč je ostalo v kmetijskem zemljiškem skladu, je dolžan plačati zemljarino občinski ljudski odbor.

Za zemljišče, ki je bilo prepuščeno v brezplačno uživanje prejšnjemu lastniku, je dolžan ta plačevati dohodnino. To zato, ker se po določbah 15. člena uredbe o dohodnini šteje za davčnega zavezanca kmetijske dohodnine lastnik ali uživalec zemljiških sadežev. Ker prejšnji lastnik brezplačno uživa to zemljišče, je dolžan plačati davek, ne glede na to, da ni več lastnik tega zemljišča. V tem primeru uživa zemljišče in je kot uživalec dolžan plačati ustrezni davek. Če pa gre za spor o lastništvu ali o uživanju sadežev, je dolžna plačati davek oseba, ki izkorišča zemljišče.

Podoben je položaj tudi glede obveznosti plačevanja davkov za ledine, pašnike in druga zemljišča splošno ljudskega premoženja, ki jih ne obdelujejo, a so bila prepuščena v brezplačno uživanje vasi ali drugim podobnim skupnostim. Za ta zemljišča je dolžna namreč plačati kmetijsko dohodnino vas ali druga podobna skupnost. So pa primeri, ko posamezni občinski ljudski odbori odstopajo tako zemljišče (ledine, pašnike) v uporabo vasesem ali drugim podobnim skupnostim proti odškodnini za izpašo — za plačilo določene pašnine. V takem primeru je dolžan za to zemljišče plačati zemljarino občinski ljudski odbor, ker prejema od vasi ali drugih podobnih skupnosti odškodnino za uporabljanje tega zemljišča.

stavni del dokumentacije o ocenjevanju ni v redu in v skladu s predpisi, če delavec, uslužbenec ali njun neposredni vodja niso s svojim podpisom izrazili, da z njim soglašajo. Jasno je, da omenjene osebe ne bodo dale soglasja, če niso imele priložnosti, da bi sodelovale pri izdelavi opisa, če jim opis ni jasen, če vsebuje primine, s katerimi se ne strinjajo — ali če ne vsebuje podatkov, za katere mislijo, da so važni za čim bolj objektivni rezultat ocenjevanja. Organ, ki bo določen za pregled in odobritev ocenjevanja delovnih mest, ne bo mogel sprejeti kot kompletno tisto dokumentacijo o ocenjevanju, v kateri ne bo pismenega soglasja delavcev, uslužbencev in neposrednih vodij.

Zastavlja se neko praktično vprašanje:

kako dobiti soglasje vseh oseb, če je na nekem delovnem mestu zaposlenih na primer 20 delavcev? V tem primeru je najbolje izkoristiti prvi priložnostni sestanek, na katerem lahko delavci pooblastijo enega izmed njih (pooblastili pa bodo vsakakor najboljšega), ki bo v imenu cele skupine pregledal opis, dal morebitne pripombe in na koncu izrazil s podpisom svoje soglasje. Razumljivo je, da bo o tem, kaj je napravil, obvestil celo skupino.

S posebnim odlokom sekretariata za delo zveznega izvršnega sveta bo v kratkem odrejeno izvajanje III. faze v postopku ocenjevanja: točkovanje in razvrstitev po činih. Nedvomno je, da bo odlok vseboval določbe o obveznem objavljanju rezultatov ocenjevanja in pravici nezadovoljnih oseb, da se pritožijo, če se ne strinjajo — in da predložijo k pritožbi svojo argumentacijo. Tudi to bo važna oblika sodelovanja delavcev in uslužbencev pri doseganju čim boljših rezultatov ocenjevanja.

Znano pa je, da je eno izmed najvažnejših načel ocenjevanja preprostost, to je razumljivost. Zakaj? Prav zato, da zagotovimo čim večje sodelovanje delavcev in uslužbencev pri izvajanju ocene delovnih mest. Samo v primeru, če bo osebju sistem jasen in razumljiv, ga bo sprejelo, sodelovalo pri delu članov komisije za ocenjevanje, dajalo bo koristne sugestije in tako prispevalo, da bomo dobili objektivne in realne izsledke, to je čim bolj pravilna medsebojna razmerja med delovnimi mesti.

Številne gospodarske organizacije so uporabile tudi anketni list¹ za zbiranje osnovnih podatkov o delovnih mestih, še preden so se lotila izdelave I. faze: popisa in opisa delovnih mest. Anketne liste so 6 dni izpolnjevali vsi člani kolektiva. To je služilo tudi kot izvršna psihološka priprava osebja. Vsak član kolektiva je čutil, da s sestavljanjem anketnega lista v neki meri »sam sebi kroji kapo«, ne glede na to, kaj in koliko bo komisija za ocenjevanje sprejela njegovih navedb, kaj pa bo zavrгла. Skoraj za vse gospodarske organizacije je mogoče reči, da so obliko anketiranja uporabile zato, da so dobile podatke v zvezi z opisom delovnih mest uslužbencev.

IZVOLITEV UPRAVNEGA ODBORA PODJETJA

VPRASANJE: Ali je lahko delavec ali uslužbenec, ki ni izvoljen v delavski svet, izvoljen v upravni odbor?

ODGOVOR: Iz pisma našega bralca, ki zastavlja to vprašanje izhaja, kakor da bi to lahko bilo sporno. Osnovni zakon o upravljanju podjetij pa daje jasen odgovor na to vprašanje v tretjem odstavku 25. člena, ki se glasi: »Upravni odbor podjetja se izvoli iz vrst delavcev, tehničnega in inženirskega osebja in drugih uslužbencev podjetja, ki imajo volilno pravico.«

Ker v zakonu ni rečeno, da mora delavski svet izvoliti člane upravnega odbora iz svoje sredine, ni nikakega dvoma, da lahko v upravni odbor izvoli posameznike, ki niso člani delavskega sveta. Edini pogoj, ki ga določa zakon je, da mora tak delavec ali uslužbenec imeti volilno pravico. V praksi se delavski sveti zelo redko poslužujejo te možnosti in praviloma izvolijo upravni odbor iz vrst svojih članov.